

V LJUBLJANI JE BILA LETNA SKUPŠČINA KROVNE ORGANIZACIJE SLOVENSКИH PLANINCEV

PZS PO MERI DRUŠTEV ALI ZVEZE?

S polurno zamudo se je zaradi nesklepčnosti 22. marca v dvorani TR3 nasproti zgradbe slovenskega parlamenta v Ljubljani začela letošnja redna skupščina Planinske zveze Slovenije (PZS), ki ji je od 211 delegatov (210 iz 210 planinskih društev, kolikor je včlanjenih v PZS, in delegata iz pisarne PZS) prisostvovalo komaj 97 predstavnikov 81.521 organiziranih slovenskih planincev (46 odstotkov delegatov). Brž ko je bilo izvoljeno petčlansko delovno predsedstvo na čelu z **Adijem Vidmajerjem** iz PD Prebold, ki je predlagalo dnevni red, je pred mikrofonom stopil delegat PD Ljubljana Matica **dr. Boris Kobal**, ki je dobesedno šokiral z aktualnimi dogodki v vrhovih slovenske planinske organizacije manj seznanjene delegate: nasprotoval ni le predlaganemu dnevnemu redu, ampak je dejal, da ta ni usklajen z državnim zakonom o društvih, da v njem manjka razpravljanje o zakonu o gostinstvu, ki še kako zadeva planinske postojanke, da so določila PZS v nasprotju z Zakonom o društvih in je zato predlagal, naj bi se delegati ta dan razšli, PZS pa bi kdaj pozneje sklicala izredno skupščino, na kateri bi razpustili sedanjo PZS in v skladu z določili državnih zakonov ustanovili novo krovno organizacijo slovenskih planincev.

ZAPLETI ŽE PRED ZAČETKOM

Predsednik PZS **Andrej Brvar** je bil očitno pripravljen na tak predlog, o katerem se je predvsem v nekaterih ljubljanskih planinskih društvih že nekaj časa šušljalo. Nemudoma je odgovoril, da je tak predlog zlonameren in da bi ga morali predlagalci v pisni obliki vročiti vsaj osem dni pred skupščino predsedstvu PZS, česar pa niso storili. Zato je seveda predlagal, da delegati sprejmejo predlagani dnevni red.

Mnogo milejši je bil predlog delegata PD Celje **Edvarda Stepišnika**, naj z dnevnega reda umaknejo predlog sprememb in dopolnitev statuta PZS, ker da predlagane spremembe ne izražajo volje društev.

Skupščino je potem poskušal rešiti še član delovnega predsedstva **Lojze Cuznar**, član PD PTT Ljubljana: PZS, je dejal, zaradi nekaterih, ki niso zadovoljni z odločitvami o lastninjenju, ni treba ukiniti, ampak zadošča uskladitev sedanjega statuta PZS s slovenskimi predpisi in zakoni, kjer je to potrebno. Nekateri bi želeli z likvidacijo razbiti krovno organizacijo slovenskih planincev, da bi potem nekatera društva na podlagi zakona o denacionalizaciji prišla do nepremičnin, ki jih zahtevajo, je dejal. »To je v vsakem primeru neprimeren poskus, da bi minirali skupščino PZS,« je povedal. Njemu in predsedniku je pritril tudi **Drago Kozole** iz PD Dol pri Hrastniku, ki je bil mnenja, da je potrebno poskus razbitja slovenske planinske organizacije zavrniti, ne pa tako obsoditi stoletno delo naših planinskih prednikov.

Žogico je vrnil predsednik PD Ljubljana Matica **Marjan Oblak**, ki je povedal, da »ni res, da hočemo razbijati delo PZS, saj ga razbija državni zakon o gostinstvu; pripravljen sem takoj izstopiti iz PZS in vrniti vsa priznanja in odlikovanja, če bi me kdo obsodil kot razbijača te organizacije.« — Po teh besedah je z govorniškega odra odšel do vrat, jih za seboj trdo zaprl in zapustil dvorano.

Po glasovanju o tem predlogu PD Ljubljana Matica, za katerega je bilo le šest delegatov, eden pa se je vzdržal, je bilo iz dvorane slišati medklic, »naj PD Matica kar ima svojo zvezo, če jo hoče«.

Šele po takšnem razpletu je predsednik verifikacijske komisije **Janez Slabe** iz PD Logatec sporočil, da je v dvorani 46 odstotkov vseh delegatov, kar zadostuje, da se skupščina lahko začne.

UKVARJATI SE MORAMO Z GORNIŠKIMI DEJANJI

O delu upravnega odbora PZS in njegovih organov v lanskem letu je poročal predsednik PZS Andrej Brvar, ki je povedal, da je bil lani pri nas obisk gora približno

O delu upravnega odbora PZS in njegovih organov v letu 1996 je poročal predsednik PZS Andrej Brvar.

enak kot leto dni prej, v nekaterih kočah pa manjši, kajti večji obisk hrvaškega morja je zredčil obiskovalce predvsem visokih gora, saj se po njegovem mnenju konkurenčne sposobnosti planinskih koč v primerjavi s hrvaškim morjem zmanjšujejo. »Obenem se pri nočitvah v kočah pozna, da je vedno več enodnevnih izletov, ker so ljudje zdaj bolj pripravljeni in opremljeni, pa tudi ceste nas pripeljejo visoko pod gorske vrhove. Več obiska v primerjavi z drugimi kočami imajo tiste, ki so že nekaj let v krogu dobitnikov priznanj za najprijetnejša planinska domovanja. Žal pa lanski obisk gora zaznamuje nadpovprečno veliko nesreč, predvsem tistih s tragičnim koncem.«

Na eni strani so slovenski alpinisti lani prekinili stagnacijo kakovostnih dosežkov nekaj preteklih sezon, saj je precej predvsem mlajših alpinistov z odličnimi dosežki v Andih in Himalaji dokazalo, da smo še vedno sposobni velikih rezultatov. Prav tako se slovenski športni plezalci priključujejo k svetovnemu vrhu, predvsem mlajši pa so ga celo že dosegli. Na drugi strani pa se nekateri preveč ukvarjajo predvsem s planinskimi kočami: če se bomo ukvarjali predvsem s tem, je dejal, bomo postali gostinska organizacija; ukvarjati se moramo predvsem z gorniški dejanji.

Kot je med drugim povedal, niti v Sloveniji množičnost za vsako ceno ni več cilj naše planinske organizacije; želimo kvečjemu množice obiskovalcev gorskega sveta navdušiti za gornišvo kot način življenja. Ob tem je izrazil zaskrbljenost, ker ima samo tretjina slovenskih planinskih društev svoje mladinske odseke in ker se prenova vzgojnoizobraževalnega centra v Bavšici vleče že nekaj let. — Glede na to, da so vsa natančnejša poročila objavljena v posebni skupščinski številki Obvestil, »uradnem listu« PZS, natančneje o delu posameznih komisij ni poročal.

NEVARNOSTIM IZPOSTAVLJENA KATEGORIJA DRŽAVLJANOV

Posebej je poročilo Komisije za Gorsko reševalno službo komentiral njen načelnik **Danilo Škerbinek**, ki je poudaril, da je bilo lani število ponesrečencev v slovenskih gorah za 5 odstotkov večje kot leta 1995, mrtvih pa je bilo lani kar 37, kar je za 23 ali celih 264(!) odstotkov več kot leto dni prej, to pa za več kot dvakrat presega dolgoletno povprečje. Reševalci so lani opravili okoli 11.000 reševalnih ur, izredno se je povečalo tudi število reševalcev (410), vključenih v reševalne akcije. Po Škerbinekovih ugotovitvah je zaskrbljujoče spoznanje, da je med udeleženci najhujših nesreč precej vrhunsko usposobljenih članov planinske organizacije — alpinistov, gorskih reševalcev in gorskih vodnikov, med ponesrečenci pa je tudi precej posameznikov in članov neorganiziranih skupin, ki so se večinoma ponesrečili v lepem vremenu. Poudaril je, da so najpogostejši vzroki za nesreče samoprecenjevanje ter neprimerna tehnična, psihična in fizična priprava na izbrani gorski cilj.

Glede na to, da je življenje gornikov bolj izpostavljeno nevarnostim kot življenje drugih kategorij državljanov, v Sloveniji pripravljajo za planince vseh kategorij dodatna zavarovanja, za katera bodo premije dokaj visoke,

»da nekateri ne bodo iz skupnega zavarovanja črpali bistveno več, kot bodo prispevali«.

Nekoliko je pokritiziral maniro nekaterih organizatorjev planinskih izletov ter nekaterih udeležencev teh tur, ki zahtevajo, naj bi Gorska reševalna služba šele po morebitni nesreči ocenjevala, ali je bilo vodenje visokogorske ture ustrezno ali ne, kar se dogaja in »kar bi lahko imenovali zvonjenje po toči«.

O lanskeoletnem delu nadzornega odbora PZS je izčrpno poročal njegov predsednik **Franc Peternel**, ki je dejal, da je z delom vodstva PZS zadovoljen in da so odnosi korektni, kajti vodstvo mu je bilo pri opravljanju njegove funkcije vedno na voljo z zaželenimi podatki, prav tako pa mu je bil omogočen vpogled v listine.

Kot je o bilanci uspeha in o finančnem poročilu povedal tajnik PZS **Janko Pribošič**, je bila lanskeoletna bilanca za PZS ugodna, čeprav je bil lanskeoletni proračun krovne organizacije slovenskih planincev manjši kot leta 1995. Tako je od lanskega leta celo ostalo 20,5 milijona tolarjev, kar so po sklepu skupščine prenesli v letošnje leto.

KRIVIČNE ODLOČITVE INŠPEKTORJEV

Čeprav je bilo pričakovati daljšo razpravo o teh poročilih, se je oglasilo le nekaj delegatov. Dr. Kobal iz PD Ljubljana Matica je menil, da zakon planinsko organizacijo uvršča med organizacije, ki se ukvarjajo s pridobitno dejavnostjo, kar pa nismo, in vprašal, ali je PZS glede tega pri zakonodajalcu kaj pojasnjevala ali protestirala. Po sedanjih zakonih večina planinskih društev ne bo več zmogla denarnih obveznosti, ki jim jih nalagajo zakoni.

Aleš Arih iz PD Maribor Matica je rekel, da je bila komajda omenjena izredno odmevna razstava o slovenskem planinstvu, ki jo je pripravila **Slavica Tovšak** in ki je bila na ogled že v več vele mestih evropskih držav. Mimogrede je še omenil, da bi za prihodnja leta vendarle veljalo skupščino PZS sklicati na dan, ko v Sloveniji ne bi bilo kakšne velike prireditve — na dan letošnje skupščine PZS so bili namreč v Planici smučarski poleti, zaradi česar je bila najverjetneje v dvorani TR3 manjša udeležba, kot bi bila sicer.

Franci Savenc iz Akademskega PD je imel pripombo, da je v dokumentih založniška javnost prikazana samo v celoti, ne pa po dejavnostih, čeravno bi bilo zanimivo poznati nekatere podrobnosti.

Predsednik PZS je pojasnil, da je prejšnji zakon o društvi planinskim društvom prepovedoval gospodarsko dejavnost, medtem ko je zdaj na podlagi pripomb PZS in posameznih PD to spremenjeno, čeprav vsi predlogi iz planinske organizacije niso bili upoštevani. Kar zadeva zakon o gostinski dejavnosti, je navedel primer, da je inšpektor v Zavetišču pod Špičko naložil oskrbniku, da mora »njegovo« planinsko društvo v koči urediti za ženske in moške ločene sanitarije na izplačevanje z vodo (!). Ko je pojasnjeval, zakaj je letošnja skupščina na dan smučarskih poletov v Planici, je dejal, da mora biti po statutu PZS do konca marca; prej je ni bilo mogoče sklicati, ker še niso bila pripravljena fi-

nančna poročila, teden dni pozneje, zadnji teden v marcu, pa je letos velika noč. Naposled je povedal, da sta imeli lani reviji Planinski vestnik in Alpinistični razgledi več stroškov kot dobička, »ker pa sta za slovensko planinsko organizacijo strateškega pomena, bomo do nadaljnjega pokrivali manjkajoče stroške«.

S tem je bila razprava o poročilih končana, delegati pa so se z enim samim glasom proti odločili, da poročila sprejemo.

Kot je povedal tajnik PZS Janko Pribošič, bodo po planu letošnji prihodki in odhodki po komisijah po obsegu približno taki, kot so bili realizirani lani, zato dejavnosti povečini ne bodo širili. Ker še ni znana višina sredstev, ki jih bo PZS prejela iz državnega proračuna, prav tako pa se še ne ve, kolikšna bodo sredstva ministrstev za šolstvo in za obrambo, so delegati na predlog **Rajka Slokarja**, člana upravnega odbora PZS, skoraj soglasno (z enim samim vzdržanim glasom) sprejeli sklep, da predloženi letošnji plan sprejemajo, da pa ga bodo dopolnili, ko bodo prispela sredstva iz vseh treh državnih virov.

S tremi glasovi proti in z enim vzdržanim glasom so delegati brez razprave sprejeli tudi poročilo častnega sodišča PZS.

ŠE VEDNO NADVSE AKTUALNO LASTNINJENJE

Živahno razpravo je bilo pričakovati po poročilu predsednika Komisije za razreševanje lastninskih vprašanj, ki je bila ustanovljena na skupščini PZS leta 1995. Predsednik te komisije **Rudi Rauh** je v poročilu med drugim povedal, da je komisija obravnavala le planinske koče, ki so že last PZS ali PD. Kjer so zemljišča, na katerih stojijo planinske koče, v zemljiški knjigi vpisana na PZS, koče na njih pa so planinska društva gradila, vzdrževala in obnavljala s svojimi sredstvi, naj bi obe strani lastninska razmerja urejali s pogodbami o morebitnih solastninskih deležih. Zaradi varovanja te planinske lastnine pred nepredvidljivimi dogodki komisija meni, da bi bilo to možno urediti s prepovedjo odtujitve brez soglasja druge strani. Predsednik Rauh je dejal, da je komisija s tem svoje delo končala in naj o lastninskih vprašanjih v prihodnje spet odloča upravni odbor PZS.

Po pričakovanjih se je po tem poročilu res sprožil manjši plaz pripomb: **Edi Stepišnik** iz PD Celje sicer meni, da so se lastninska vprašanja začela premikati in bodo sporne stvari gotovo razrešili v dialogih, nasprotuje pa razpustitvi komisije, ki da še ni opravila svoje naloge; **Slavko Potrata** iz PD Trbovlje se

namesto komentarja

PRAVIČNO ODLOČANJE

Kolikor glav, toliko misli. In če je v deželi demokracija, lahko vsakdo to svojo misel tudi javno izrazi in pričakuje, da jo bodo drugi upoštevali.

Na letošnji skupščini Planinske zveze Slovenije je bila te vrste demokracija na hudi preizkušnji, ko je bila izrečena vrsta predlogov o tem, koliko delegatov naj bi v prihodnje štel najvišji organ krovne slovenske planinske organizacije.

Zdaj ima vsako planinsko društvo, ki je član Planinske zveze Slovenije, na skupščini svojega delegata — vsako društvo po enega, ne glede na število članov in ne glede na dejavnosti. Popolnoma vseeno je, ali ima društvo le nekaj nad 20 ali več kot 2000 ali celo 5000 članov, na skupščini so vsa enakovredna s po enim delegatom in glasom. Vseh 46 slovenskih planinskih društev, ki imajo vsako manj kot sto članov, nekatera celo samo okoli 20, šteje manj članov kot eno od največjih planinskih društev v državi, na skupščini pa delegati s takšno bazo seveda z levo roko preglašujejo planinske velikane, če le njihovi predstavniki pridejo na skupščino.

Na eni strani bi se lahko vprašali, zakaj je v večjih krajih več planinskih društev: verjetno so drugega in tretjega in vse naslednje ustanovili zato, ker nekateri

člani z delom prvotnega društva niso bili zadovoljni. Na drugi strani bi bilo enako umestno vprašanje, ali je pravično, da so na skupščini enako vplivna društva, ki nekajkrat letno peljejo svoje člane na društveni izlet, in društva, katerih gospodarski odseki upravljajo nekaj planinskih koč, markacijski odseki oskrbujejo več sto kilometrov planinskih poti, mladinski odseki skrbijo za izobraževanje številnega planinskega podmladka, alpinistični odseki pošiljajo v svetovna gorstva svoje odprave, poleg tega pa so aktivni še njihovi planinski predavatelji, založniki, izobraževalci, okoljevarstveniki in vsi drugi, ki se udeležujejo v gorskem svetu.

Kaj je torej bolj pravično: da vsako društvo neposredno sodeluje pri odločanju na skupščini ali da še posebej odločajo o posameznih področjih planinskega udejstvovanja tisti, ki na teh področjih v resnici delajo? Ali naj ima vsak meddruštveni odbor ne glede na število članov enako število delegatov na skupščini? Ali naj bodo enakovredno zastopana vsa društva? Ali naj imajo dodatne delegate društva s planinskimi kočami, mladinskimi odseki, planinskimi poti, z več kot tisoč člani? Ali naj bo na prihodnjih skupščinah PZS okoli 50, 200 ali 400 delegatov? V kateri od teh različic bo skupščina odločala najbolj objektivno glede na pravo razmerje sil v planinski organizaciji?

Tudi o tem naj bi do konca letošnjega leta premisljevali na sejah organov planinskih društev in pravočasno sprejeli najbolj pravilno odločitev, ki bo veljala na volilni skupščini prihodnje leto.

Marjan Raztresen

Delovno predsedstvo letošnje skupščine PZS: Peter Repovž (PD Novo mesto), Meta Rojnik (PD Radovljica), Adi Vidmajer (PD Prebold), Bogdan Seliger (PD Horjul), Lojze Cuznar (PD PTT Ljubljana).

zavzema za to, da bi poleg doslej spornih planinskih koč postala planinska društva tudi lastniki funkcionalnega zemljišča okoli njih, ki pa ga ne bi smela odtujiti; **Drago Kozole** meni, da je komisija vendarle končala delo, »saj smo — če nič drugega — prišli do podatkov iz zemljiških knjig in zdaj vemo, komu je kaj knjiženo«; **Rafael Razpet** iz PD Ruše je dejal, da je »celotno naše premoženje, čez 20 hektarov, knjiženo na PZS, ki je do te lastnine leta 1947 prišla po administrativni poti od Fizkulture zveze Slovenije; »zamerimo PZS,« je dejal, »da v takih primerih komisija društev ni povabila na pogovor«; povedal je še, da »nas ni nikoli motila formalna lastnina, ker smo z njo vedno dobro upravljali, nasprotujemo pa temu, da bi gozdove in dohodek od njih zdaj prevzela v upravljanje PZS, saj lahko dobro gospodarji z njimi le tisti, ki tam živijo«; **Aleš Arih** iz PD Maribor Matica pa je v imenu svojega društva zahteval vrnitev Mariborske koč in posestva okoli nje, ker so to kupili planinci sami in tega ni mogoče primerjati s tistimi kočami in parcelami, ki so jih planinci pridobili po vojni; »če PZS ne bo pokazala razumevanja, bomo ubrali vse razpoložljive pravne poti«; s to lastnino naj upravljajo dobri gospodarji, saj PZS tega ni sposobna, kot je še dodal.

NI POMEMBNO IMETI, AMPAK ZNATI

Načelnik Gospodarske komisije pri PZS **Metod Kovač** je v izredno afirmativnem nastopu pojasnil, da »nam zakon o gostinstvu ni naredil nič hudega, saj se po njegovih določilih lahko PD ukvarjajo tudi z gospodarsko dejavnostjo, med gostinske obrate pa se štejejo samo tiste planinske postojanke, ki so vse leto dostopne z avtom ali z žičnico; od 160 slovenskih planinskih koč je le 20 takih, medtem ko lahko v drugih gospodarimo, kakor hočemo«. Nekateri inšpektorji so resda izdali nepravilno odločbo, s katero bi nekatere planinske koč zaprli, zato se je treba na vsako tako odločbo pritožiti.

Kar zadeva nepremičnine, je dejal, da »ni pomembno imeti, ampak znati«. Nekatera društva sicer imajo premoženje, vendar so kljub temu ogrožena, nekatera so ga zaradi nebudnosti ali po neumnosti izgubila. Za planinsko lastništvo, je dejal, ne velja klasična lastnin-

ska pravica, saj je treba v vsako planinsko koč sprejeti vsakogar. »Zakaj bi se torej tako potegovali za lastništvo, če nam nič ne prinese?« se je spraševal **Metod Kovač**. »Ali je bil že kdo oviran zaradi takega ali drugega statusa lastništva?« — Dejal je še, da vsak prenos lastništva zahteva plačilo davščine državi, ki se temu ne bo odpovedala niti od revnih planincev, medtem ko je mogoče solastništvo urediti na različne načine, na primer kot skupno lastnino. Predlagal je, da bi v prihodnje tako obravnavali ta vprašanja.

Maske so padle

Da sive glave niso vedno tudi modre, so ponovno dokazali najvišji predstavniki PD Ljubljana-Matica na skupščini Planinske zveze Slovenije, ko so predlagali likvidacijo planinske krovne organizacije po hitrem postopku. Manire, ki so jih pri tem ubrali, so bile privlečene iz bogate zakladnice revolucionarnih učbenikov. Skrbno so pripravili opomnik za somisleče delegate, kako ravnati in se obnašati na skupščini, izvedeni so bili pripravljalni »konspirativni« sestanki, novačeni so bili znani kritiki Planinske zveze. Pri utemeljevanju radikalnega predloga, ki ga planinska organizacija še ni doživela v svoji 104-letni zgodovini, so se poslužili laži, kronski argument, čes da vse to počno pravzaprav zato, da ohranjajo »pravni red Republike Slovenije«, pa močno spominja na besednjak političnih strank.

Ko je bila delegatom planinskih društev predstavljena zamisel novodobnih planinskih revolucionarjev, so le-ti odločno, a dostojanstveno in kulturno zavrgli predlog za kolektivni samomor. Pravzaprav o vsebini predloga niti niso razpravljali, ker so ga lahko zavrgli že na prvi, to je proceduralni ravni. Dokazali pa so, da je demokracija, ki je po neki definiciji racionalna igra formalnih pravil, v planinski organizaciji še kako močna in zrela. S tem, ko so racionalno ravnali z norim predlogom, so pravzaprav preprečili anarhijo, na katero so (kot vsi revolucionarji) morebiti računali

Potem ko je Rudi Rauh predlagal, naj bi vsa PD, ki želijo in se jim to zdi smiselno, začela postopek za prenos lastništva s PZS na PD, so delegati sprejeli predvsem sklep, da »se lahko kočo s funkcionalnim zemljiščem s pogodbo o brezplačnem prenosu lastninske pravice prenese s PZS na PD, vendar mora pogodba vsebovati določilo o prepovedi odtujitve brez soglasja PZS«. Z 18 glasovi proti in 12 vzdržanimi glasovi so delegati razrešili komisijo za lastninska vprašanja, zahteve za prenos lastninskih pravic pa bo odslej razreševal upravni odbor PZS.

S tem pa se razprava o planinskih kočah še ni končala. Rafael Razpet je povedal, da na skupščine PZS ne bo več prihajal, ker da niso dovolj upoštevane razprave delegatov, ampak so sklepi najpogostejše taki, kot jih je predlagalo vodstvo PZS. Aleš Arih mu je pritrdil, ko je vprašal, ali PZS nemara služi sama sebi ali pa planinskim društvom in planincem. Menil je, da »je vsa stvar v nasprotju z duhom demokracije«, potem pa se je popravi, da »je anarhija, kjer je preveč demokracije«, in menil, da »večina delegatov sploh ne ve, zakaj marsikatero društvo tako vztraja pri svojem lastništvu«. Izrazil je prepričanje, da bi njihova Mariborska koča kmalu propadla, če bi jo društvo prepustilo PZS.

Sledilo je več pomirjevalnih nastopov, **Jože Murko** iz PD TAM Maribor pa je dejal, da solastništvo ne pomeni samo dobička, ampak tudi obveznost, ko je treba, na primer, vlagati.

Ta točka dnevnega reda se je vendarle končala brez prevelike doze hude krvi.

Posebno nekatera lastninska vprašanja je na svoje mesto postavil predsednik Gospodarske komisije PZS Metod Kovač.

KAKŠNE NAJ BODO PRIHODNJE SKUPŠČINE

Kar živahna je bila razprava o spremembah in dopolnitvah statuta PZS, kot jih je po predlogu upravnega odbora PZS razložil Lojze Cuznar. Predvsem je bilo veliko nasprotovanj spremembi 31. člena statuta, po katerem naj bi odslej skupščino sestavljali »delegati članov PZS, izvoljeni v meddruštvenih odborih (MDO), in sicer tako, da ima vsak MDO po enega delegata, na vsakih začetih 2000 članov pa še enega, trije delegati

najvišji predstavniki planinskega društva Ljubljana-Matica. Reakcija predlagateljev je potem spominjala na komične prizore junakov stripa Alana Forda. Loputanje z vrati vedno užaljenega predsednika planinskega društva ali pa dobrodušno smehljanje ideologa predloga in odsotno boljšanje največjega planinskega direktorja sta le zunanja znaka osuplosti in zadrege, kako priti suh z ladje, ki ima kot reto preresetran trup.

Nobena skrivnost ni, da je glavni razlog za tako početje najvišjih predstavnikov PD Ljubljana Matica notranje narave. Investicijski cikel, ki ga je tako uspešno vodil bivši predsednik društva, se je iztekel, nova garnitura, ki ga je nadomestila, pa doslej ni dokazala, da lahko uspešno krmili ta planinsko gospodarski sistem, ki na leto obrne prek 100 milijonov tolarjev. Prejšnji pragmatizem so nadomestila brezštevilna dogovarjanja skromnega haska in brezglavo trkanje na vrata praviloma napačnih institucij. Povrh vsega je društvo izgubilo vzorčno denacionalizacijsko pravdo proti Planinski zvezi, ni se niti pritožilo na odločbo pikolovskega inšpektorja, ki jim je zaukazal zapreti kočo v Kamniški Bistrici, in ni zmoglo presekati pat pozicije načrtovane ekološke sanacije Koče pri Triglavskih jezerih. Ta jalova društvena politika je vse bolj lezla v slepo ulico, zato je bilo zgolj vprašanje časa, kdaj bodo najvišji predstavniki PD Ljubljana Matica našli zadevo, ki bi preusmerila pozornost stran od notranjih problemov.

V takih primerih je vedno dobrodošel krivec krovna planinska organizacija z očitkom, da ne skrbi dovolj za blagor društev. Te bližnjice se je poslužil tudi predsednik PD Ljubljana Matica, ki je morda v predlogu za likvidacijo videl osebno priložnost za ponovno zavzetje nove krovne organizacije.

Nobena skrivnost ni, da je Planinsko društvo Ljubljana Matica finančno najmočnejši planinsko gospodarski subjekt, Planinska zveza Slovenije pa finančno najmočnejši »gorniški« subjekt. Zbadljivke o »gostilničarjih« in »izletnikih« pogosto padajo čez mizo že skoraj sto let, zato ima ta konflikt tudi to dimenzijo. Praviloma gospodarsko močnejša društva predstavljajo tudi številčno močnejša društva, njih društvena dejavnost pa je po vsebini pogosto šibka, v primeru PD Ljubljana Matica pa celo trhla ob upoštevanju častitljivih 6000 članov. Gorniška struja je očitno našla prostor za dokazovanje in potrjevanje v številčno manjših društvih brez koče, različnih alpinističnih in plezalskih klubih itd. Ošabno dokazovanje, da brez koč ni planinstva, se vsaj v zadnjem času ne potrjuje. Obisk gorá vseskozi narašča, obisk koč in nočitve v njih pa ostajajo na isti ravni. Zato so kar nekam otožno delovali argumenti, ki jih je zmetala gospodarjem v brk prekmurska Marija. Ne vem, če so razumeli njen poduk. Še najbolje ga povzema ruski pregovor »Vsaka pot je v dvoje bolj vesela«.

Jernej Špan

Mladinske komisije in po dva delegata ostalih dejavnosti, organiziranih v PZS, člani upravnega in nadzornega odbora PZS«. V obrazložitvi je zapisano, da šteje zdaj skupščina 211 članov, »večina članic PZS ima do 200 članov, takšna skupščina je vsekakor izredno številna in se je do sedaj vedno lovila s sklepčnostjo, za njeno poslovanje pa so potrebna precejšnja finančna sredstva. Po oceni upravnega odbora je treba sestavo in delovanje skupščine racionalizirati in posodobiti, to pa bi se doseglo s predlogom o drugačni sestavi skupščine PZS«.

Marko Goršič iz PD Podpeč-Preserje je povedal, da je tak predlog nesprejemljiv, saj imajo planinska društva zdaj le enkrat letno neposredno povezavo s PZS, če pa bi izgubila še to, ne bi imela prav nikakršnega vpliva na delo svoje krovne organizacije. Tudi Edi Stepišnik iz PD Celje je menil, da naj PZS ostane zveza vseh društev, ki se hočejo s pogodbo povezati z njo, zveza pa naj služi članom. Namignil je, da naj bi se s tako spremembo skupščina okrepila s funkcionalji PZS. »Če gre za finančne težave,« je dejal, »naj bo skupščina vsaki dve leti ali še redkeje, vendar z vsemi društvi. V PD Celje se s predlagano spremembo ne strinjamo, če pa bo sprejet sklep, da jo okrnimo, bo naše društvo prisiljeno ubrati svoja pota, saj lahko društva ustanovijo tudi svojo drugačno zvezo.«

Borut Peršolja iz PD Domžale, eden od najmlajših delegatov v dvorani, je govoril predvsem o izobraževalni dejavnosti v PZS in poudaril, da »je naloga planinskih društev predvsem varna hoja po gorah«. **Alojz Nučič** iz PD Dobropole je ni samo nasprotoval zmanjšanju števila delegatov za skupščine, ampak je celo menil, da bi morala večja društva imeti več delegatov, dr. Kobal pa je prepričan, da bi MDO postali nekakšne podzveze, če bi iz njihovih vrst izbirali skupščinske delegate.

Edina ženska, ki se je oglasila v tej razpravi, in ena od redkih, ki so sodelovale na skupščini, **Marija Vild** iz Pomurja, je bila deležna živahnega odobravanja, ko je v pomirjevalnem tonu povedala vsaj en primer o planinskih gospodarjih, ki so se umaknili iz gora, zdaj pa sedanjim upravljalci tega gorskega sveta iz hotelirskih in gostilničarskih vrst nimajo niti skupnih ležišč za planince, čeprav bi jih morali imeti, ker je bilo njega dni tako dogovorjeno. Na koncu je povedala, da se je zadnji čas število planinskega članstva povečalo edinole v Pomurju in na Dolenjskem, kjer so majhna društva, zdaj pa bi bila prav ta društva popolnoma odrinjena od neposrednega odločanja. Za svoj nastop je poželja navdušeno ploskanje.

VEČ POZORNOSTI VARNOSTI V GORAH

Po tem nastopu so se delegati že oglašali, kot da bi bila na sporedu točka razno. **Anton Jarc** iz PD RTV Ljubljana je kritiziral neprimerne plastične planinske izkaznice, ki gotovo ne prispevajo k splošni ekologiji, in opomnil, naj okoli planinskih postojank ne prirejajo političnih zborovanj in obešajo strankarskih zastav, **Ivanka Komprej** iz PD Prevalje je svetovala, naj bi na prihod-

skih kočah, ki večine delegatov vendarle ne zanimajo, ker sami koč nimajo, in več časa posvetili varnosti v gorah, **Božo Jordan** iz PD Šempeter v Savinjski dolini je hotel, da bi se v planinskih vrstah opredelili za definicije o tem, kaj je planinska tura in kaj izlet, in o tem, ali naj bi uporabljali termin častno sodišče, razsodišče ali disciplinska komisija, Franci Savenc meni, da bi se naj o planinskem izrazju ukvarjali tudi v PZS in je v zvezi s tem omenil (morda) sinonima »gornišstvo« in »planinstvo«, **Janez Petkoš** iz PD Bled se je zavzel za to, da bi prišlo v upravni odbor PZS več mladih, **Rudi Schoss** iz PD Onger v Trzinu pa je potožil glede katastrofalne udeležbe na letošnjem občnem zboru »njegovega« društva, ko se je srečanja od 150 članov udeležilo le 20 njegovih prijateljev, in se pritožil nad nezaupljivostjo PZS, ki svojim vodnikom da licenco le za dve leti, medtem ko mu država po opravljenem šoferskem izpitu verjame, da bo lahko brez dodatnega usposabljanja vozil kakšnih 50 let.

Na nekatera od postavljenih vprašanj je odgovoril predsednik Brvar: skupščina, je dejal, naj bo operativni organ, vanjo pa bi morali pripeljati poleg planinskih gospodarstvenikov še druge dejavnosti, na primer alpiniste, o katerih na letošnji skupščini ni bilo nič povedano, čeprav v svetovnem merilu dosegajo vrhunske rezultate, omenil pa je, da so bili glede sestave skupščine že najrazličnejši predlogi, tudi taki, da bi naj imela dodatne delegate društva s planinskimi kočami, po sedanjem predlogu pa bi delavna društva vendarle lahko imela na skupščini po več delegatov. Podpredsednik PZS **Janko Mirnik** je bil mnenja, da je na skupščinah preveč delegatov, ker imamo v majhni Sloveniji preveč majhnih društev s skoraj izključno izletniško dejavnostjo, ki pa na skupščinah enako odločajo kot društva z močnimi še drugačnimi odseki in dejavnostmi.

Tako so delegati o tej točki statutarnih sprememb glasovali posebej in odločili, da jo črtajo, ostale spremembe pa so sprejeli.

NOVI PODPREDSEDNIK PZS

Popolnoma brez razprave so potem sprejeli pravilnik o delu častnega sodišča, poročilo o članstvu in letu 1996 je bila edina točka dnevnega reda, ki so jo sprejeli soglasno, glede vodil pri delu PZS in PD so se dogovorili, da bodo letos v društvih o njih razpravljali in zbirali pripombe, pod točko razno pa so delegati razrešili podpredsednika Janka Mirnika, ki je za razrešitev prosil iz zdravstvenih razlogov, in na njegovo mesto izvolili **Jožeta Stanonika** iz PD Škofja Loka. Skupščino je izredno pomirjevalno končal podpredsednik PZS **Tone Škarja**, ki je dejal, da so delegati postopali modro, ko so odložili nekatere sporne točke, in apeliral na starejšo generacijo planincev, »naj poskušajo storiti čimveč dobrega, kajti v stoletno organizacijo smo prišli in bomo iz nje odšli, medtem ko bo organizacija, ki je mnogo starejša od države, ostala«.

Nekoliko po 14. uri so se delegati po več kot štirih urah nepretrganega dela brez odmora razšli.